

НАСТАНАК И БОРБА ЗА ЉУДСКА ПРАВА

ИСТОРИЈА III ЦИКЛУС 10.11.2020.

Људска права су урођена права сваког људског бића. Она не зависе од државе, нити их она обезбеђује појединцима већ их људско биће има самим тим што је људско биће. То значи да Вам право на живот припада самим тим што сте људско биће, а не зато што је прописано у неком законском тексту.

Сама идеја о људским правима јавила се у античкој Грчкој, у смислу заштите појединца од тираније. Први документи у којима се говори о људским правима у смислу савременог поимања појма људско право потичу из 18. века. Два су правна документа дала печат савременом концепту људских права. То су „Декларација права човека и грађанина“ из 1789. године, која представља круну Француске револуције и „Повеља о правима“ из 1791. године која представља првих десет амандмана на устав САД. Фундаментални принцип слободе и једнакости садржан је у првој реченици Декларације о правима човека и грађанина која гласи : „људи се рађају и живе слободни и једнаки у правима“. Међународна заштита је у 19. веку била усмерена углавном на борбу против ропства, те је 1815. године на Бечком конгресу, трговина робљем проглашена за повреду европског међународног права.

Савремену међународну заштиту људских права донео је талас страхота које је носио Други светски рат. После рата доносе се важни документи из области људских права – Општа декларација Уједињених нација о људским правима из 1948, Европска конвенција о људским правима из 1950, а нешто касније Међународни пакт УН о грађанским и политичким правима и Међународни пакт УН о економским, социјалним и културним правима, оба из 1966. године.

У теорији се људска права и слободе класификују на више начина и према различитим мерилима. Тако је једна од подела према субјекту тј. носиоцу права на индивидуална и колективна права, где се као носиоци права јављају индивидуа, с једне стране и припадник групе с друге. Даље деле се на утужива и неутужива. Најчешћа и најприхваћенија класификација је према критеријумима који се односи на остварење циљева тих права у друштву. Тада их делимо на – грађанска, политичка, економска, социјална и културна права.

Питања за полазнике:

Шта су људска права?

Који документи су најзначајнији у развоју људских права?

Како се деле људска права?